

DUURZAAM ÉN FUNKY

Een fiets van hout of kunststof: dat staat niet alleen stoer, maar is ook nog eens duurzaam. 'Het is een serieus probleem, al die fietsen die op de vuilnisbelt belanden.'

Tekst en foto's **Jessica de Korte**

Piet Brandjes (67) is mede-oprichter van Bough Bikes. Hij maakte een houten fiets.

"De fiets is een eenvoudig ding, en tegelijkertijd een wonder op wielen. Hoe mooi is het dat we die van een natuurproduct kunnen maken? Van bomen uit bossen, waar we nu in kunnen wandelen, die zuurstof leveren en CO₂ opslaan. De Bough Bike is gemaakt van eikenhout, afkomstig uit productiebossen in de Franse Jura. Voor een stalen fiets moet het erts uit Brazilië komen, daarna wordt het hier in hoogovens met veel geweld tot ijzer gemaakt. Kijk naar die uitstoot! Als je dat hele circus vergelijkt met een houten fiets, móet dit wel duurzamer zijn."

"Meubelmaker Jan Gunneweg, die ik via via kende, ontwierp tien jaar geleden voor zijn afstuderen een houten fiets. Meesterlijk ambachtelijk werk. Alleen moet je zo'n fiets eigenlijk niet in een standaard driehoek willen maken, zei ik, maar in een stijl die past bij hout. Jan bedacht vervolgens een constructie met een draagbalk. Het nieuwe ontwerp kreeg zoveel positieve reacties, dat ik met een aantal anderen besloot een onderneming te starten. Ik runde toen al een adviesbureau dat zich onder meer richt op de fietsinfrastructuur. Niet alleen hier in

‘HOE MOOI IS HET OM EEN FIETS TE KUNNEN MAKEN VAN EEN NATUURPRODUCT?’

Nederland, ook in Berlijn, Antwerpen en San Francisco.”

Bewust kleinschalig

“Een meubelfabriek in Staphorst die ook orgels maakt, is de fietsen gaan produceren. Je hebt hoogwaardige, computer-gestuurde machines nodig, die het hout mooi kunnen frezen. Al snel verkochten we fietsen aan hotels, aan de BankGiro Loterij, Schiphol, noem maar op. Die connecties hadden we. Maar om rendabel te zijn, moesten we zoveel fietsen per jaar gaan verkopen, en een hele investering

doen, dat wilde ik niet. Ik had geen zin meer in dingen ‘moeten’. Daarom pakken we het nu kleinschaliger aan. In mijn schuur in Rijsenhout, vlakbij de West-einderplassen, zetten we de fietsen zelf in elkaar.

“Tien jaar geleden waren we eigenlijk nog te vroeg, maar inmiddels is hout helemaal hot. Het is supermooi materiaal. Ja, we kappen er bomen voor, maar daarom moeten er ook meer geplant worden. Hopelijk forceren we dat met onze fietsen een beetje. Want hoe meer bos, hoe beter. Samen met Staatsbosbeheer hebben we

nog geprobeerd om Nederlandse bomen te gebruiken. Maar omdat de wind telkens anders staat, groeien essen hier scheef. Zaag je uit zulk hout een fiets, dan zal hij helaas kromtrekken.”

En nu een houten e-bike

“Met Jan Peter Eilander, die van huis uit sociaal-technisch kunstenaar is, werk ik aan een e-bike. De accu's zijn inmiddels een stuk kleiner geworden en passen in het frame. Mooi, want we willen dat de fiets zo eenvoudig mogelijk is. De knopjes en lampjes hebben we in het stuur verwerkt, zodat je amper ziet dat het een e-bike is. Bescheiden en degelijk zijn, dat is de kunst. Ik wil Nederland mooier maken en van onze houten fietsen wordt iedereen blij. Als ik op een Bough Bike door Amsterdam of Haarlem rijd, hoor ik mensen enthousiast naar me roepen. Ben je een beetje depri en maak je een fietsrondje, dan word je direct vrolijk!”

EEN BOOM VOOR ELKE FIETS

Voor elke verkochte fiets wordt in wijken door het hele land een fruitboom geplant. Om de sociale cohesie te vergroten, zegt Brandjes. “Ik zie de fiets als een sociaal project.”

Johannes Alderse Baas [30] maakt samen met zijn broer Benjamin [26] de DutchFiets, een rijwiel van kunststof.

“Toen ik werktuigbouwkunde studeerde, zocht een vriendin een fiets op Marktplaats. De verkoper reed ons naar een container op een of ander aftands terrein, waar wat wasmachines en fietsen in stonden. Dat gaan we niet doen, dacht ik. De fietsen van 160 euro bij Gamma vielen ook in het budget, maar kijk je goed, dan zie je dat het rotzooi is. Na twee jaar kun je een nieuwe kopen. Het is een serieus probleem, al die fietsen die

op de vuilnisbelt belanden. Stalen fietsen worden soms gerecycled, maar dat is vooral een verkooppraatje: het kost heel veel energie.

“Als je écht duurzaam wilt zijn, moet je een product van afval produceren dat je met weinig energie weer kunt omzetten. Dat is de DutchFiets geworden, een fiets van kunststof. Via crowdfunding had ik binnen zes dagen het streefbedrag binnen, dus blijktbaar vonden mensen het interessant. Maar met kunststof werken is behoorlijk ingewikkeld. Net als bij staal en carbon gebruiken we een mal. Alleen krimpt kunststof tijdens het afkoelen en daarom krijgt het niet

dezelfde vorm. Je moet het proces heel precies sturen. Het is alsof je thuis een cake bakt, waarvan je de bovenkant elke keer hetzelfde probeert te maken. We willen geen fiets met twee verschillende wielen.”

Geen marketing en toch aandacht

“Ik heb veel geleerd van mijn opa, die een fietsenwinkel had. Zo ook mijn broer, die sinds vorig jaar bij het bedrijf zit. Hiervoor restaureerde hij oldtimers, maar als techneut wilde hij liever zelf iets ontwikkelen. Met z'n tweeën vallen we duidelijk op. Bedrijven zien het als een visitekaartje, zo'n circulaire fiets. Ik

A man with glasses and a patterned sweater stands next to a teal DutchFiets bicycle. The bicycle has 'DUTCHFIETS' written on the frame and a logo on the bottom bracket. The background shows a park with trees and a lamppost under a blue sky with clouds.

**'BEDRIJVEN ZIEN HET ALS
VISITEKAARTJE, ZO'N
CIRCULAIRE FIETS'**

krijg mailtjes van over de hele wereld, van iemand in India die de fiets wil gaan verkopen tot een student uit Frankrijk en een Oostenrijkse winkelketen. Onze fiets kwam op de Duitse televisie voorbij en meteen hing er een importeur aan de lijn. Terwijl we bewust niets aan marketing doen, omdat we nog geen grote productie kunnen draaien.”

Niets is eenvoudig

“We nemen verantwoordelijkheid voor ons eigen afval en hebben daar geld voor over. Op een fiets zit honderd euro statiegeld. De materialen gebruiken we vervolgens voor nieuwe fietsen. In de Dutch-Fiets 3.0 zit een naafdynamo, zodat je altijd licht hebt. Dat was ook wel een dingetje, want om die in het wiel aan te brengen, moesten we speciaal gereedschap ontwikkelen. Niets is eenvoudig. We hameren erop om alles in Nederland

te produceren. Voor veel onderdelen betaal je hier drie keer meer dan in Azië, maar het is zoveel duurzamer. Het zou mooi zijn als we uiteindelijk alles onder één dak kunnen krijgen. Dan heb je helemaal geen transport meer.

“Van een boerenschuurtje zijn we inmiddels verhuisd naar een bedrijfspand in Woudenberg, vlak onder Amersfoort. De cranks halen we letterlijk met een pallet bij onze overbuurman vandaan. Als we iets tegenkomen dat bij ons verhaal past, gebruiken we dat. Zo hebben we binnenbanden die honderd procent recyclebaar zijn, en is het zadel niet verlijmd, maar zit het vastgeklemd. Selle Royal ontwikkelde een recyclebaar zadel. Als de klant dat oké vindt, zetten we een gebruikt stuur op de fiets. Straks willen we ook fietsen maken van het plastic afval van klanten. Er valt nog zoveel te ontdekken, dat maakt het zo leuk.”

colofon

FietsActief is een uitgave van New Skool Media B.V.

Directie Erwin van Luit

Uitgever Pim Osterhaus

Redactie Katalijn Verel [hoofdredacteur], Githa de Kluyssche, Menno Grootjans, Marjolijn Beijderwells [redactie-assistent]

Artdirector Ingeborg Berghuijs [freelance]

Medewerkers Karin Broer, Elias de Bruijne, Kirsten Dorrestijn, Johan Groenewold, Jesaja Hizkia, Monique van Klaveren, Linda Korsten, Jessica de Korte, Marloes de Moor, Patrick Oxsener, David Peskens, Kees Schaapman, Gemma Venhuizen, Remco Veurink

Marketing Talitha Marges

Advertentieverkoop Erik Zwiers

Druk Pijper Druk

Distributie Aldipress B.V., Utrecht, AMP, Brussel

Redactieadres FietsActief, Spaklerweg 53, 1114 AE Amsterdam, 020-21 05 330, redactie@fietsactief.nl

Prijs losse verkoop adviesprijs € 6,25

Nieuwe abonnementen Ga voor alle aanbiedingen naar fietsactief.nl/abo of bel 020 894 7550 [ma t/m vr 9-17 uur]. Belgische lezers kunnen bellen naar: [+31] 020-894 5661.

Klantenservice Nederland en België Voor vragen over bezorging, opzegging, betaling, wijzigingen, welkomstgeschenken en artikelen. Mail naar klantenservice@fietsactief.nl of bel [+31] 020 894 7550 [ma t/m vr 9-17 uur]. Belgische lezers kunnen bellen naar: [+31] 020-894 5661. Adreswijzigingen dienen uiterlijk drie weken voor de verhuizing bij ons bekend te zijn.

Nabestellen Reeds verschenen edities kunnen worden nabesteld op fietsactief.nl/bestel

Beëindigen van het abonnement Kan tegen het einde van de eerste abonnements termijn, door uiterlijk een

maand voor verschijnen van het eerste nummer van de nieuwe abonnements termijn op te zeggen. Na de eerste abonnements termijn kan het abonnement met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden worden beëindigd. Bel 020 894 7550 [ma t/m vr 9-17 uur]. Belgische lezers kunnen bellen naar: [+31] 020-894 5661.

Abonnementsprijzen De prijs voor een abonnement bedraagt € 57,99 per jaar en € 26,30 per halfjaar bij betaling per automatische incasso. Voor andere betaalwijzen wordt € 2,60 administratiekosten in rekening gebracht. Een jaarabonnement bestaat uit 9 edities in 7 leveringen waarvan 2 dubbelnummers. Je krijgt ook exclusieve toegang tot het online route-archief van FietsActief t.w.v. € 14,95. Abonnementen buiten Nederland en België zijn op aanvraag, hiervoor kunt u mailen naar klantenservice@fietsactief.nl.

Betalingsvoorwaarden Een abonnement geldt voor de opgegeven periode en wordt nadien – behoudens opzegging – automatisch omgezet in een abonnement voor onbepaalde tijd. Het abonnementsgeld dient vooruit te worden voldaan. Een andere betaaltermijn of -wijze is mogelijk, neem hiervoor contact op met onze Klantenservice. Bij niet tijdige betaling worden er herinneringskosten in rekening gebracht. Prijswijzigingen voorbehouden.

Leveringsvoorwaarden Levering van tijdschriften en levering en verkoop van premies en handelsartikelen geschiedt volgens de Leveringsvoorwaarden New Skool Media B.V. Kijk voor deze voorwaarden op tijdschriftnu.nl/ algemene-voorwaarden. U kunt deze voorwaarden ook schriftelijk opvragen bij New Skool Media B.V., Postbus 606, 7000 AP Doetinchem. Voor bezorgadressen buiten Nederland en België mail naar klantenservice@fietsactief.nl

Handelsartikelen Voor alle premies, aanbiedingen en acties in Nederland en België geldt: zolang de voorraad strekt. Helaas is het bestellen van handelsartikelen vanuit landen buiten Nederland en België niet mogelijk.

Privacy New Skool Media B.V., de uitgever van FietsActief, legt van haar abonnees en klanten in het kader van haar dienstverlening gegevens vast. De verantwoordelijke voor

de gegevensverwerking is New Skool Media B.V., Spaklerweg 53, 1114 AE Amsterdam. De verwerking is in overeenstemming met de Wet bescherming persoonsgegevens aangemeld bij het College Bescherming Persoonsgegevens te Den Haag onder m1586121. Deze gegevens worden gebruikt ter uitvoering van de overeenkomsten met abonnees en andere klanten en om informatie te verstrekken over relevante producten en diensten van New Skool Media B.V. De gegevens kunnen ook worden gebruikt door zorgvuldig geselecteerde organisaties om abonnees en klanten te informeren over relevante aanbiedingen betreffende producten en diensten. Als u op deze informatie geen prijs stelt, dan kunt u dit schriftelijk doorgeven aan New Skool Media B.V., Spaklerweg 53, 1114 AE Amsterdam onder vermelding van ‘privacy’ of per e-mail: privacy@newskoolmedia.nl

Leesportefeuille Zonder schriftelijke toestemming van de uitgever is het niet geoorloofd FietsActief op te nemen in of ter beschikking te stellen aan een leesportefeuille.

© 2021 FietsActief is een uitgave van New Skool Media B.V. Onder voorbehoud van alle rechten. Niets uit deze uitgave mag geheel of gedeeltelijk, worden vervaelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar worden gemaakt op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever sluit iedere aansprakelijkheid voor schade als gevolg van druk- en zetfouten uit. FietsActief is een geregistreerd merk van New Skool Media.

 NEWSKOOLMEDIA

 HOI 2021
KEURMERK

 UPP
UNE VAN DE UITGEVER VAN DE PERIODIEKE PERS VOOR

 mma
magazine media
associatie